

Biometaani turunõukoda - Elering

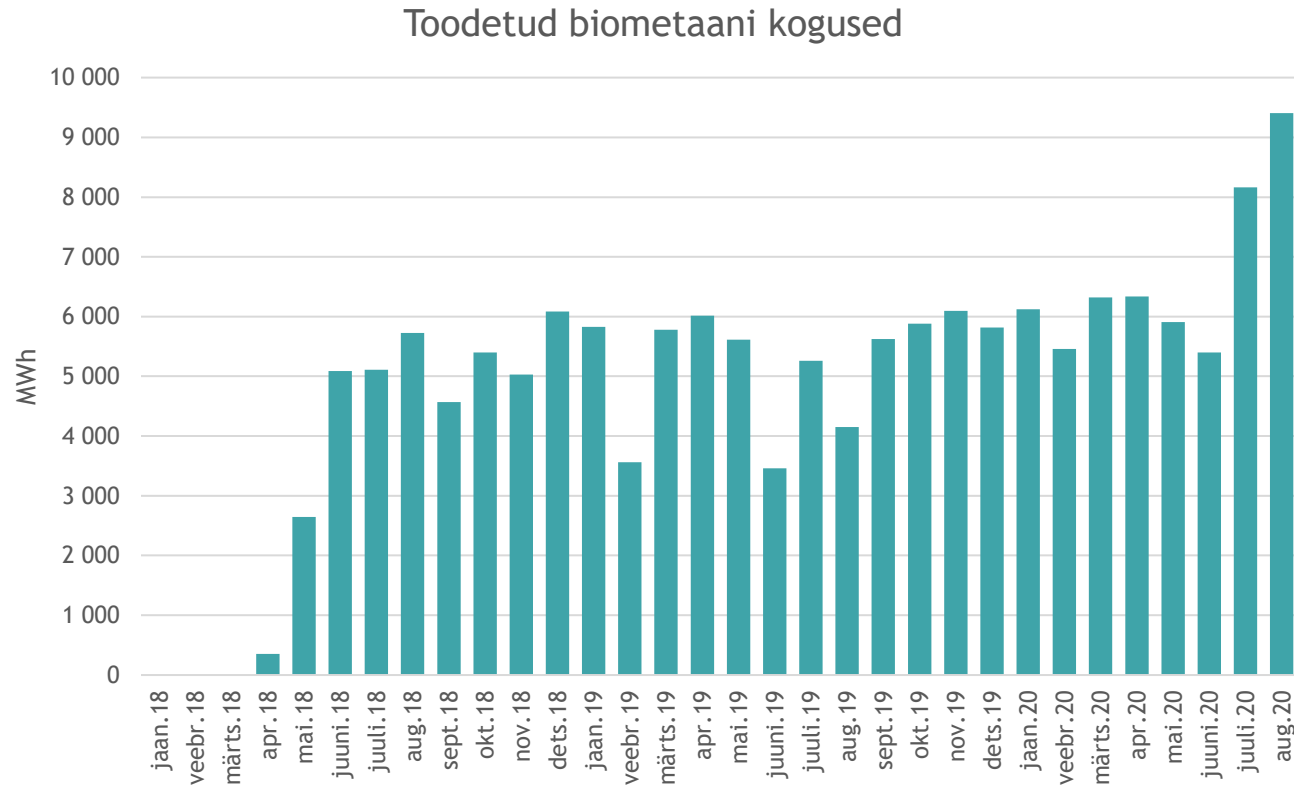
Kadri-Liis Rehtla
Biometaani valdkonna projektijuht
29.09.2020

Teemad

- Biometaani tootmise 2020. aasta statistika
- Uued biometaani tootjad
- Meetme „Alternatiivsete kütuste kasutuselevõtu suurendamine transpordis (biogaas)” jääk
- Gaasi päritolutunnistuste infosüsteemi uuendused
- Biometaani tootmise ja gaasitarbimise andmete esitamise nõuded
- REGATRACE projekti ja Balti-Soome rohegaasi töögrupi tegevused

Toodetud biometaan kogused

- 2018: Väljastati 39 993 päritolutunnistust (39.993 GWh eest)
- 2019: Väljastati 63 080 päritolutunnistust (63.080 GWh eest)
- 2020: On väljastatud 53 110 päritolutunnustust (53.110 GWh eest)

Uued biometaani tootjad

- Kaks uut tootjat: Vinni Biogaas OÜ ja Tartu Biogaas OÜ
- Toodavad toetusalust biometaani alates juulist 2020
- Toodavad biometaani:
  - loomsest sõnnikust
  - toiduainetööstuse jääkidest
  - biojätmetest

elering
ÜHENDAME ENERGIAD

Biometaani tootmise tegevustoetus

- Meede „Alternatiivsete kütuste kasutuselevõtu suurendamine transpordis (biogaas)” biometaani tootmise toetamiseks.
- Toetust makstakse lähtuvalt määrusest „Biometaanituru arendamise toetamise toetuse kasutamise tingimused ja kord“ 09.03.2019 ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 alusel grupierandina antava riigiabi tingimustest.
- Kulud on abikõlblikud kuni 31. detsembrini 2023, kuni biometaani tootmise projekti kasumlikkuse saavutamiseni või kuni tegevuse toetamiseks ette nähtud eelarvevahendite lõppemiseni.

Biometaani tootmise tegevustoetus

- Kasutada olevate vahendite maht võrdub otseselt heitkoguse ühikute müügi enampakkumisel saadava tegeliku tuluga.

Välja makstud toetuste kogusumma (€)	13 037 673.01
Meetme jääk hetkeseisuga (€)	18 794 473.84

- Summa pole lõplik. Heitkoguse ühikute müügi enampakkumisel saadava tulu suurenemisel muutub vastavalt ka kasutada olevate vahendite maht.

Gaasi päritolutunnistuste infosüsteemi uuendused

Biokütuse andmete esitamine

Tarbimisse andmise raportid

Taastuenergia tarnimise raport

Andmevahetus Keskkonnaameti süsteemiga (VDS-iga)

Biokütuse andmete esitamine

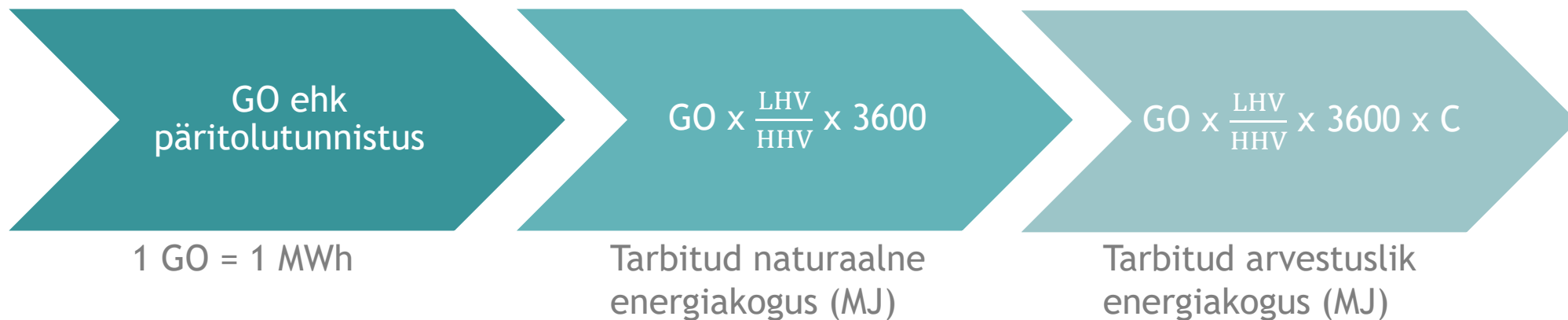
- Alates novembrist 2020 (oktoobri toodangust) kinnitavad tootjad gaasi päritolutunnistuste infosüsteemis (BMR-is) iga tooraine kohta, kas toodetud biometaan on esimese põlvkonna või täiustatud biokütus.
- Alates novembrist 2020 esitavad tootjad BMR-is kuu kaalutud keskmise biometaani ülemise ja alumise kütteväärtuse MJ/kg ühikutes ühe komakoha täpsusega.
  - Muudatuse eesmärk on koguda koheselt tootjatelt andmed gaasimüüjate poolt Keskkonnaametile esitatava tarbimise andmise aruandluse formaadis, et vältida topelt aruandlust.

Tarbitud biometaani naturaalne ja arvestuslik kogus

- Transpordisektoris tarbitud biometaani koguse arvestamisel on aluseks alumine kütteväärtus (alatest mai 2020 toodangust).
- Tarbitud biometaani arvestuslik kogus (arvestusliku energiakoguse koefitsient C) sõltub toorainest ja tuleneb taastuvenenergia direktiivist.

Biometaani tarbimisse andmise raport

- Gaasimüüjad tõendavad biometaani tarbimist päritolutunnistuste kustutamise kaudu gaasitarbimise vastu.
- Eeldatavalt detsembrist 2020 (novembri tarbimisest) liiguvad biometaani tarbimise andmed BMR-ist digitaalselt Keskkonnaameti süsteemi gaasimüüja tarbimisse andmise aruandesse.
- Andmed kajastuvad selle perioodi Keskkonnaameti aruandes, mille tarbimise vastu päritolutunnistused BMR-is kustutati.
- Alates detsembrist 2020 on päritolutunnistusi võimalik kustutada ainult jooksva kalendriaasta tarbimise vastu (mitte 12 kalendrikuu ulatuses).

Biometaani tarbimisse andmise raport

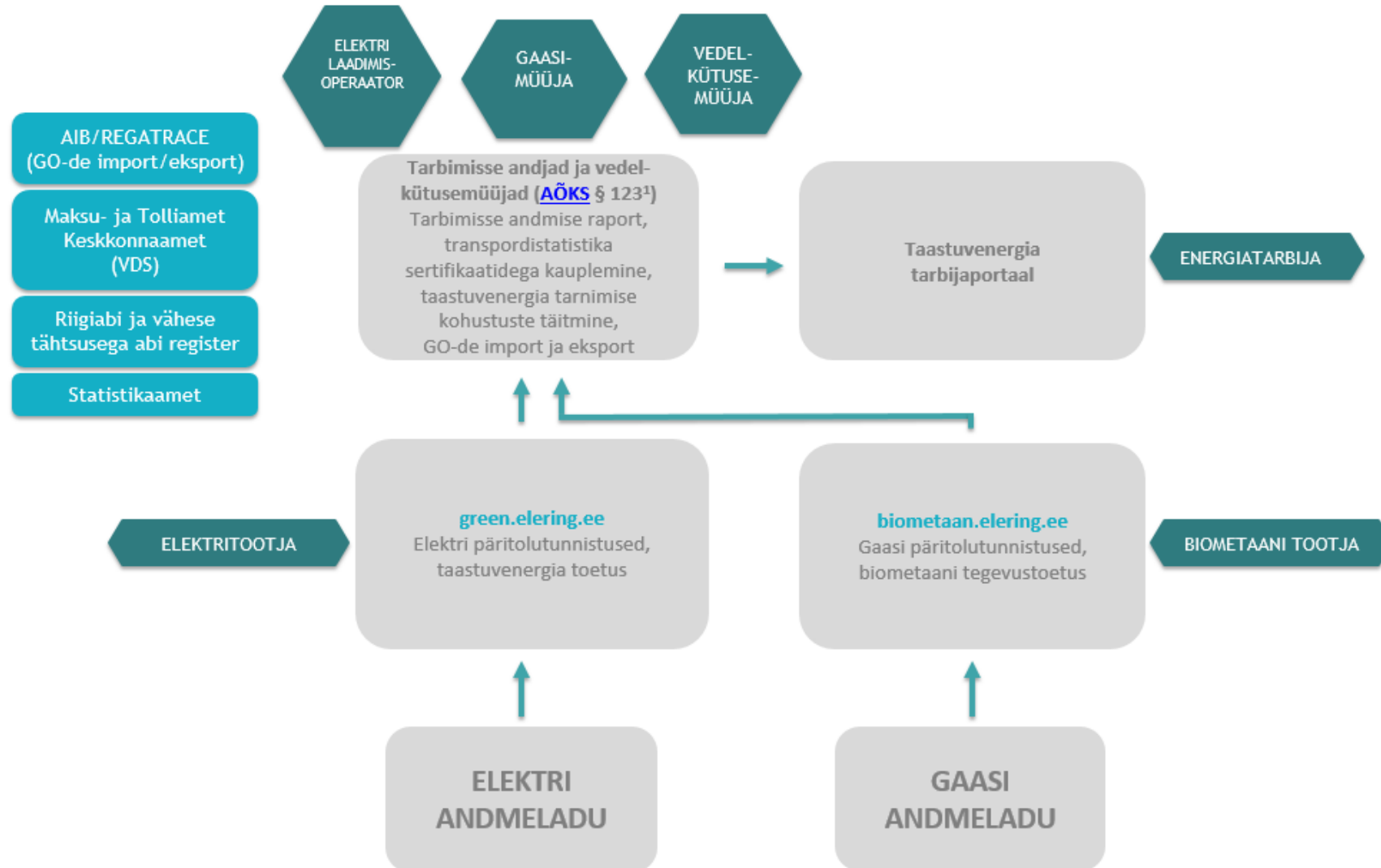
Tehingu aeg	Tehingu number	Tehingu staatus	Kustutatud GO-d	Naturaalne energiakogus (MJ)	Arvestuslik kordaja	Arvestuslik energiakogus (MJ)	Tarbimise aeg
10.10.2018	2544.1	Õnnestunud	2	9998,6	2	19997,2	08.2020
10.10.2018	2545.1	Õnnestunud	4	15001,5	2	30003,0	08.2020
10.10.2018	2546.1	Õnnestunud	1	5000,9	2	10001,8	08.2020

Tootmise aeg	Tootmiseseadme kood	PoS number	Biokütus	KN-kood	Säästlik biokütus	Tooraineliik	Tooraine
05.2020	38W-BIOMET-001-L	30	Biogas	27050000	Yes	Biomass	Sugar beet
05.2020	38W-BIOMET-001-L	10	Biogas	27050000	Yes	Biowaste	Tall oil pitch
05.2020	38W-BIOMET-001-L	20	Biogas	27050000	Yes	Animal manure	Animal manure and sewage sludge

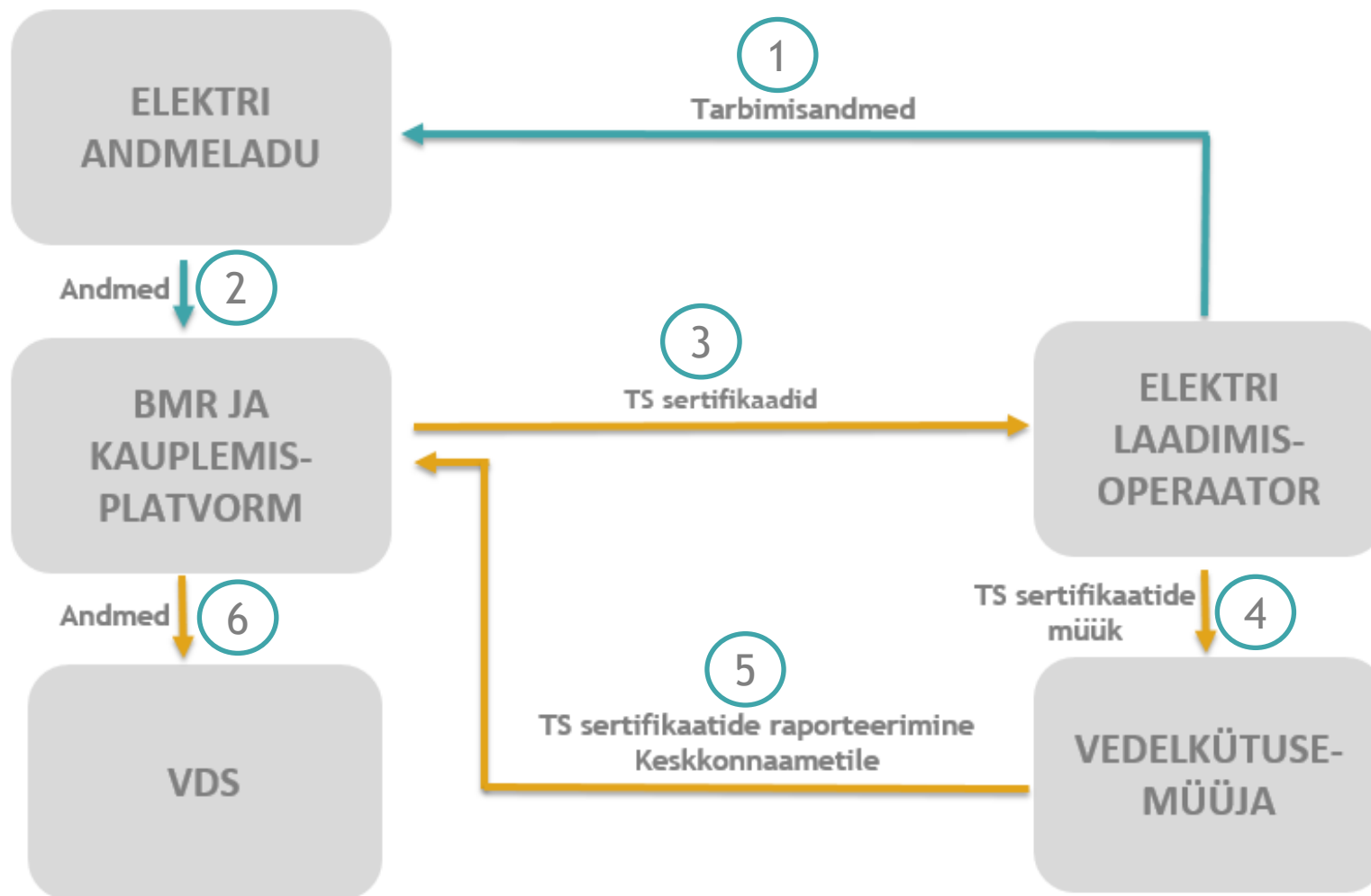
Tootmisviis	Kogus (kg)	Alumine kütteväärtus (MJ/kg)	Ülemine kütteväärtus (MJ/kg)	KHG mahukus (g CO2ekv/MJ)	Biokütuse tüüp
Biogas from municipal organic waste as compressed natural gas	192,5	18	30	40	Advanced
Biogas from municipal organic waste as compressed natural gas	192,5	52	60	1	Advanced
Biogas from wet manure as compressed natural gas	192,5	52	60	35	Advanced

Maakasutuse kategooria	Maakasutuse emissioon	Biokütust tootva käitise töö alustamise kuupäev
Other	0	10.10.2018
Other	0	10.10.2018
Other	0	10.10.2018

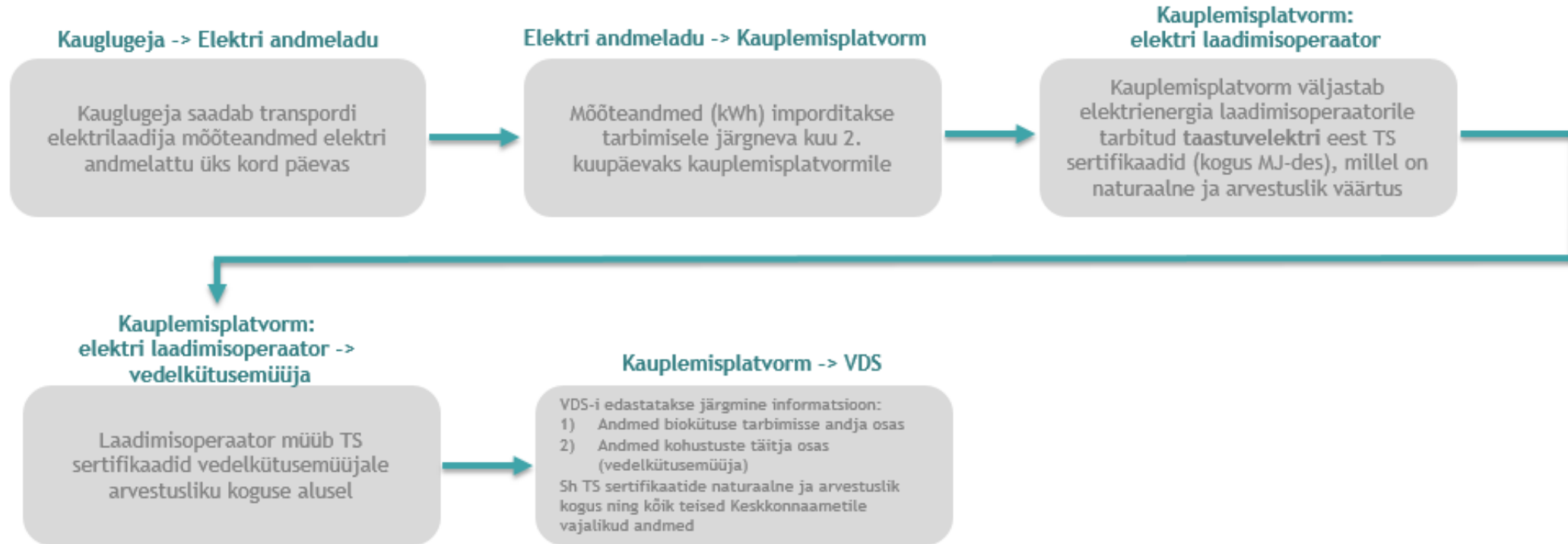
Taastuvenergia infosüsteemide üldvaade

Transpordielektri arvelevõtmine

Transpordielektri arvelevõtmine

Transpordielektri tarbimisse andmise raport

- Alates detsembrist 2020 (novembri tarbimisest) võtab Eleringi kauplemisplatvorm arvele transpordisektoris tarbitud elektri.
- Tarbimise andmed liiguvad kauplemisplatvormilt digitaalselt Keskkonnaameti süsteemi elektrienergia laadimisoperaatori tarbimisse andmise aruandesse.

Tehingu number	Tarbimise aeg	Energiakogus jõuseadme kasuteguri kohandustegurita (MJ)	Eelmises veerus sisalduv taastuvelekter maanteetranspordis (MJ)	Taastuvelektri arvestuslik kordaja	Taastuvelektri arvestuslik kogus (MJ)	Energiakogus jõuseadme kasuteguri kohandusteguriga (MJ)	Kasvuhoonegaaside heite mahukus energiaühiku kohta (g CO ₂ ekv/MJ)
1234	04.2020	9998,6	1959,7	5	9798,6	3999,4	40,1
1235	05.2020	15001,5	2940,3	5	14701,5	6000,6	1,5
1236	06.2020	5000,9	980,2	5	4900,9	2000,4	35,3

Taastuvelektri TS sertifikaadid

- Transpordisektoris tarbitud taastuvelektri eest väljastatakse alates detsembrist 2020 (novembri tarbimisest) kauplemisplatvormil TS sertifikaadid laadimisoperaatori kontole.
- Tarbitud taastuvelektri arvestuslik kordaja on kuni 30.06.2021 võrdne viiega (alates 01.07.2021 on kordaja võrdne neljaga).

Taastuenergia tarnimise raporteerimine Keskkonnaametile

- Vedelkütuse seaduse § 2¹ lõigetes 1 ja 9 nimetatud kohustusi on vedelkütusemüüjatel võimalik täita transpordisektoris tarbitud biometaani, taastuvelektri ja vedela biokütuse statistikaga.
- Taastuenergia tarnimise kohustuste täitmise koondvaade on Keskkonnaameti infosüsteemis, eraldi on rida ostetud statistika kohta.
- Kohustuste täitmiseks saab vedelkütusemüüja kasutada ainult samal kalendriaastal lõpptarbimisse antud biokütuse statistikat (kuni biokütuse lõpptarbimisse andmise aastale järgneva aasta 15. jaanuarini).
- Eleringi kauplemisplatvormi ja Keskkonnaameti süsteemi andmevahetus rakendub mitmes etapis.
- Eesmärk on hakata Keskkonnaameti süsteemi edastama raporteerimise andmeid alates novembri tarbimise alusel väljastatud statistikast.

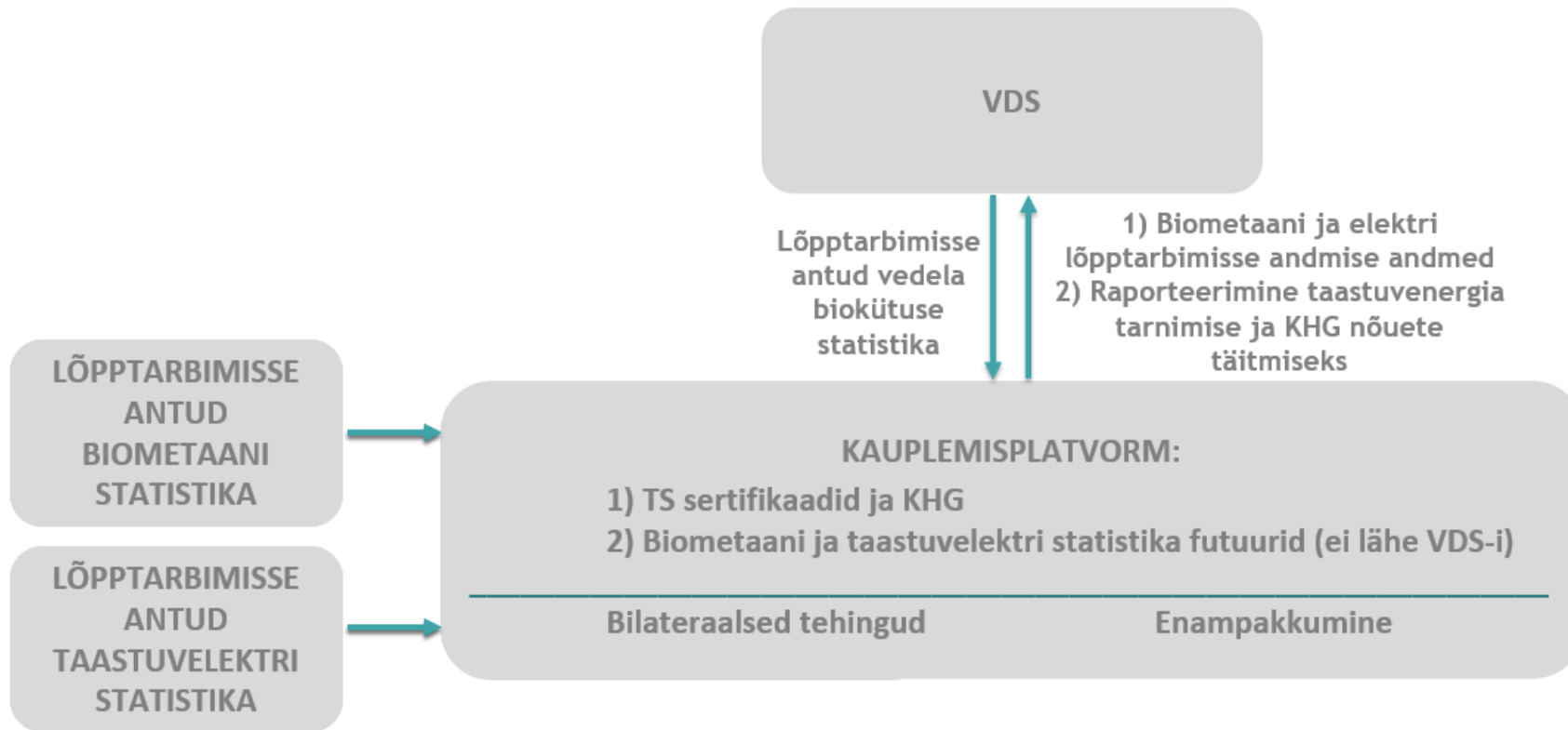
Taastuenergia tarnimise raporteerimine

Keskkonnaametile

- I etapp: Vedelkütusemüüja saab raporteerimiseks võtta andmed BMR-ist
  - Biometaani statistika raporteerimine taastuenergia tarnimise kohustuste täitmiseks toimub BMR-is.
  - Jätkub raporteerimine Keskkonnaameti süsteemi kaudu.
- II etapp: Esmane turg (bilateraalsed tehingud)
  - Pärast süsteemi uuendusi raporteerivad vedelkütusemüüjad biometaani ja taastuvelektri TS sertifikaatidega taastuenergia tarnimise kohustuste täitmise kohta Keskkonnaametile vaid kauplemisplatvormi kaudu.
  - Pärast TS sertifikaatide ostmist kauplemisplatvormil edastatakse andmed automaatselt Keskkonnaametile.
  - Kui tarbimisse andja on ise taastuenergia tarnimise kohuslane AÕKS-i mõistes, saab ta Keskkonnaametile raporteerida kohe sellel päritolutunnistuste kustutamise alusel või raporteerides enda TS kontolt.
- III etapp: Teisene turg
  - Kauplemisplatvormil toimub kauplemine biometaani, taastuvelektri ja VDS-ist müüki pandud energiastatistikaga (tarbimisse andja saab statistikat saata VDS-ist enda kontole kauplemisplatvormil) ja VDS-ist müüki pandud KHG-ga.
- IV etapp: Statistika enampakkumised
  - Statistikaga (energiastatistika ja KHG-ga) kauplemine toimub enampakkumise teel.
- V etapp: Eelkauplemine
  - Kauplemine futuuridega.

Vedelkütuse seaduse §-st 2⁶ tulenev kauplemisplatvorm

- TS sertifikaatidega kauplemine ning raporteerimine taastuvenergia tarnimise kohustuste täitmiseks toimub pärast süsteemiarendusi Eleringi süsteemis.

Biometaani tootmise ja tarbimise andmete esitamise nõuded

	Kehtivad nõuded	Uuendatud nõuded
Eraldatud võrgus olevad tootjad	Kuni septembri 2020 (sh) toodangu kohta on võimalik esitada tunnipõhised tootmisandmed tootmiskuule järgneva kuu 2. kuupäevaks BMR-i poolt ette antud vormil ja formaadis.	Alates oktoobri 2020 toodangust peavad tootjad edastama igapäevaselt kaugloetava mõõteseadmega mõõdetud tunnipõhised tootmisandmed kuupmeetrites ja kilovatt-tundides Eleringi andmelattu (tüüptingimuste punkt 3.7).
Eraldatud võrgus olevad tarbijad	Gaasimüüjatel on võimalik esitada tunnipõhised tarbimisandmed tarbimiskuule järgneva kuu 5. kuupäevaks BMR-i poolt ette antud vormil ja formaadis.	Gaasimüüjad peavad edastama igapäevaselt kaugloetava mõõteseadmega mõõdetud tunnipõhised tarbimisandmed Eleringi andmelattu. Võimalik on esitada kogused kilogrammides. Ajakava on täpsustumisel.
Võrguga ühendatud tootjad ja tarbijad	Võrguettevõtja edastab tunnipõhised andmed kuupmeetrites ja kilovatt-tundides Eleringi andmelattu.	Alates jaanuarist 2021 peavad võrguettevõtjad edastama igapäevaselt kaugloetava mõõteseadmega mõõdetud tunnipõhised andmed kuupmeetrites ja kilovatt-tundides Eleringi andmelattu (MGS § 24).

REGATRACE projekti küsimustikud

- REGATRACE projekti eesmärk on välja töötada standardiseeritud gaasi päritolutunnistused ning lahendused piiriüleseks päritolutunnistuste kaubanduseks.
- Vastamine küsimustikele, mis käsitlesid projekti raames välja töötatud:
  1. Gaasi päritolutunnistuste standardiseerimise suuniseid (D2.2).
  2. Riiklike taastuvate gaaside/biometaani registrite loomise suuniseid (D3.1).
- Küsimustike eesmärk oli turuosalistelt ja ekspertidelt sisendi saamine Eesti taastuvate gaaside turu/biometaanituru olukorra hindamiseks.
- Esialgne projekti lõppemise aeg on mai 2022.

Balti-Soome rohegaasi töögrupp (TSO-d)

- Balti ja Soome TSO-de rohegaasi töögrupi eesmärk on kokku leppida reeglid ja välja töötada lahendused regionaalseks piiriüleseks gaasi päritolutunnistuste kaubanduseks.
- Toimub päritolutunnistustega seonduva kaardistamine (biometaani registri, päritolutunnistustega seotud andmestiku, tootjatele kohalduvate nõuete, biometaani tarbimise tõendamise nõuete, biometaanituru arendamiseks loodud toetusmeetmete, riikliku seadusandluse jt võrdlemine).
  - Lähenemine võrgust eraldatud tootjatele.
  - Biometaani tarbimise arvestamine riiklikus energiastatistikas (päritolutunnistused/füüsiline tarne).

Täna!